

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා වරාය කළමනාකරණ හා උපදේශක සේවා (පෞද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) හි ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිත යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුවෙන් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරන ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතවලට (SLFRS) අනුකූල නොවීම.

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
--	------------------------------	----------

<p>(අ) කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) 17.19 වගන්තියට අනුව වත්කම් වල ඉතිරි වටිනාකම හෝ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය අවම වශයෙන් සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේම සමාලෝචනය කළ යුතු අතර, අපේක්ෂිත ආයු කාලය පෙර ඇස්තමේන්තුවට වඩා වෙනස් වේ නම්, ඵලදායී ජීවිත කාලය නැවත ඇස්තමේන්තු කළ යුතුය. එහිදී ක්ෂය වීමේ ක්‍රමය හා ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය ඊට අනුකූලව වෙනස් කළ යුතු වුවද, ගිණුම්ගතව ඇති සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වූ රු.1,613,975 ක වත්කම් නැවත සමාලෝචනයකින් තොරව තවදුරටත් භාවිතා කරමින් පැවතුණි.</p>	<p>මෙහි බොහොමයක් ගෘහ භාණ්ඩ හා පරිගණක මිලදී ගෙන ඇත්තේ 2011 වර්ෂයේ හෝ එයට පෙර වර්ෂයන්හිදීය. ඇතැම් වත්කම් ඉතා අබලන් තත්වයේ පවතින බව භෞතිකව පරීක්ෂා කිරීමේදී අපට පෙනී ගොස් ඇත. 2025 දී ආයතනයේ ස්ථාවර වත්කම් සමාලෝචනය කිරීමට කටයුතු කරන අතර, එහිදී ඉදිරියට භාවිත කළ හැකි වත්කම් හඳුනාගෙන එහි ඵලදායී ජීවකාලය නිර්ණය කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් සඳහා වූ (SMEs) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) අනුව සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේම සමාගමේ ස්ථාවර වත්කම් සමාලෝචනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතු බව.</p>
---	--	--

<p>(ආ) කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) 21.15 වගන්තියට අනුව වගකීම් නිරවුල් කිරීමේදී ආයතනයේ සම්පත් පිටතට ගලායාමේ හැකියාවක් ඇති වගකීම් සම්බන්ධයෙන් ආයතනය විසින්</p>	<p>අදාළ නඩුව සම්බන්ධයෙන් අවසන් තීරණයක් මේ වන තෙක් ලැබී නොමැති අතර, දිස්ත්‍රික් අධිකරණයෙන් ලද තීරණය අවසන් තීරණය බවට සමාගමෙහි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් පිළිනොගැනීම නිසා එය</p>	<p>කුඩා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) 21.15 වගන්තියට අනුව හෙලිදරව් කිරීම සහ 21.12 වගන්තියට අනුව කටයුතු කළ යුතු බව.</p>
---	--	---

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කිරීම් කළ යුතු අතර 21.12 වගන්තිය අනුව සමාගම හා පුද්ගලික සමාගමක් අතර ඇති කරගත් ගිවිසුමක් මත භටගත් ආරවුලක් හේතු කරගෙන පැවරුණ නඩුවේ නීන්දුව අනුව සමාගමට රු.28,902,456 ක අසම්භාව්‍ය වගකීමකට යටත් වීමට සිදුව ඇතත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු හෙලිදරව් කිරීමක් හෝ වෙන්කිරීමක් කර හෝ නොනිබුණි.

අභියාචනයට ලක්ව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය තුළ මේ වන විටත් විභාග වෙමින් පවතී. මේ වන තෙක් නීන්දුවක් ප්‍රකාශයට පත්කර නොමැති බැවින් ගෙවීමක් හෝ ගෙවිය යුතු වටිනාකමක් නිශ්චිතව හඳුනාගත නොහැක. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ නීන්දුව ඉදිරි වර්ෂය තුළ නොලැබේ නම් මෙම කාරණය සම්බන්ධව අසම්භාව්‍ය වගකීම් යටතේ ඉදිරි වසරේ දී ගිණුම් තුළ හෙලිදරව් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

1.5.3 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාගම විසින් රු.267,905,445ක වටිනාකමක් සහිත ජර්නල් සටහන් 364 ක් යොදා ඇති අතර ජර්නල් සටහන් යෙදීම සඳහා අනුමත විධිමත් ප්‍රතිපත්තියක් නොමැති බවත්, සියළුම ජර්නල් සටහන් සඳහා සංලක්ෂය නොමැති බවත්, වටිනාකම රු.4,594,858 ක් වූ ජර්නල් සටහන් 13 ක් සඳහා උපකාරක ලියවිලි (Supporting Documents) නොමැති බවත් නිරීක්ෂණය විය.	සමාගම විසින් ජර්නල් සටහන් යොදා ඇති අවස්ථා 13 ක් දක්වා ඇති අතර ආයතනයේ ගණකාධිකාරිවරයා විසින් පරීක්ෂා කර බලා එම සෑම ජර්නල් සටහනක්ම අනුමත කර ඇත. ජර්නල් සටහන් යෙදීම හා ගිණුම්ගත කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සකසා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ජර්නල් සටහන් භාවිත කිරීම සඳහා විධිමත් ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කළ යුතු අතර අදාළ වියදම නිවැරදිව ලෙජරයට ඇතුළත් කිරීමට සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.

1.5.4 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) අවස්ථා 03කට අදාළ පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය ආයතනයක තැන්පතු සහ ලැබිය යුතු දෑ එකතුව රු.928,971 ක් 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති මුදල් අමාත්‍යාංශයේ අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ මෙහෙයුම් අත්පොතෙහි 6.9 පරිච්ඡේදයට අනුව විධිමත් අනුමැතියක් ලබාගැනීමකින් තොරව කපා හැරීමට සමාගම කටයුතු කර තිබුණි.	රු.23,626 හා රු.25,000ක ලැබිය යුතු ශේෂයන් තහවුරු කර ගැනීමට අවශ්‍ය කිසිදු තොරතුරක් සමාගම සතුව නොමැති නිසා සහ පුද්ගලික ආයතන දෙකකින් අයවිය යුතු ශේෂය දීර්ඝකාලීනව අය නොවී පැවතීම හා අයකර ගැනීමට පවතින ගැටළු නිසා 100% අඩමාණ ණය වෙන්කිරීමක් සිදුකිරීමට ගණකාධිකාරිවරයා විසින්	අදාළ වක්රලේඛයේ උපදෙස් පරිදි කළමනාකරණය කටයුතු කළ යුතු බව.

සභාපතිවරයාගේ අනුමැතිය ඉල්ලා
 තිබූ අතර සභාපතිවරයාගේ
 අනුමැතිය ලැබී ඇත.
 කෙසේ වෙතත් ඉදිරියේදී මෙවැනි
 වෙන්කිරීම් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල
 අනුමැතියකින් සිදු කිරීමට කටයුතු
 කරනු ලැබේ.

(ආ) 1983 අංක 12 දරණ පාරිතෝෂික දීමනා
 පනතට අනුව, සේව්‍යෝජකයා යටතේ වසර
 05කට නොඅඩු සේවා කාලයක් සම්පූර්ණ කර
 ඇති සේවකයකුට එම සේවය සම්බන්ධයෙන්
 ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂිකය ගණනය කර ඔහුට,
 ඔහුගේ උරුමකරුවන්ට සේවය අවසන් කිරීමේ
 දින සිට දින 30ක් ඇතුළත සමාගම විසින්
 ගෙවිය යුතු වුවද, 2021 වර්ෂයේදී සේවයෙන්
 ඉවත් වූ සේවකයන් 08 දෙනෙකු සඳහා
 රු.1,281, 960ක මුදලක් 2022දෙසැම්බර් 31
 දින වන විටත් ගෙවා නොතිබුණි. 1992 අංක
 62 දරණ පාරිතෝෂික ගෙවීම (සංශෝධන)
 පනතට අනුව, පාරිතෝෂිකය ගෙවීමට
 නියමිත දිනයේ සිට මාස 12කට වැඩි කාලයක්
 හිඟ හිටුවා ඇති අවස්ථාවක පාරිතෝෂිකය
 වශයෙන් ගෙවිය යුතු මුදලින් සියයට තිහක
 අධිභාරයක් ගෙවිය යුතු වුවද, හිඟ හිටි
 පාරිතෝෂික සඳහා සමාගම විසින් ගෙවිය
 යුතුව පැවති රු.384,588 ක අධිභාරයක් සඳහා
 වෙන්කිරීම්ද කර නොතිබුණි.

මෙම පාරිතෝෂික මුදල් නිසි
 අවස්ථාවේ ගෙවීම් සඳහා ගෙවීම්
 අංශයට ඉදිරිපත් නොකිරීම
 සම්බන්ධව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය
 විසින් උපදේශක/ අධ්‍යක්ෂ (මානව
 සම්පත් හා පරිපාලන) වෙතින්
 වාර්තාවක් කැඳවා ඇත. කාලය
 ඉක්මවා ගොස් ගෙවීම් කටයුතු සඳහා
 මෙය ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳව අදාළ
 නිලධාරීන් සම්බන්ධයෙන් මේ වන
 විටත් අභ්‍යන්තර පරීක්ෂණයක්
 පැවැත්වේ. පරීක්ෂණ වාර්තාවේ
 නිර්දේශ මත පදනම්ව අදාළ
 අධිභාරය ගෙවීම සමාගමෙහි
 වියදමක් වනවාද නැතහොත්
 වරදකරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීමක්
 සිදුවේද සම්බන්ධව තීරණය ගැනීම
 අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සතුවන අතර,
 එතෙක් මෙය නිශ්චිතව ආයතනයේ
 වියදමක් ලෙස හඳුනාගැනීමට
 හැකියාවක් නොමැති බැවින් වෙන්
 කිරීමක් සිදුකර නොමැත.

පාරිතෝෂික දීමනා
 පනතේ උපදෙස්
 ප්‍රකාරව සමාගම
 කටයුතු කළ යුතු බව.

1.5.5 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම	වෙනස	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගම විසින් සපයන ලද සේවා සඳහා ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියෙන් සමාගමට ලැබිය යුතු ශේෂය සහ සේවා කොමිස් වශයෙන් (Revenue Sharing) වරාය අධිකාරියට ගෙවිය යුතු ශේෂය	එදිනට ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය විසින් සමාගමට ගෙවිය යුතු මුදල සහ සමාගමෙන් අය විය යුතු මුදල පිළිවෙලින් රු.78,114,516 ක් හා රු.7,609,035 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියෙන් සමාගමට අයවිය යුතු ශේෂයේ රු.7,259,630 ක සහ සමාගම විසින් වරාය අධිකාරියට ගෙවිය යුතු ශේෂයේ රු.6,668,805 ක වෙනසක් පැවතුණි.	ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියට 2022 වර්ෂය තුළ සැපයූ සේවාවන් වෙනුවෙන් අදාළ ඉන්වොයිසින් නිකුත් කිරීමට සමාගම කටයුතු කර ඇති අතර, අදාළ නියමිත කාලය තුළ වූ ආදායම SLFRS for SMEs ප්‍රකාරව නිසි පරිදි	වරාය අධිකාරිය සමඟ සාකච්ඡාමය ගෙන සියවර ගෙන ශේෂයන් සැසඳුම් කර නිවැරදි ශේෂයන් ලබා ගැනීමට කළමනාකරණය කටයුතු කළ යුතු බව.

පිළිවෙලින්
රු.85,374,146 ක් සහ
රු.940,230 ක් බව
දක්වා තිබුණි.

හඳුනාගැනීම සඳහා
ඒවා ගිණුම්ගත කර
ඇත.
2022 වර්ෂයට අදාළ
එම සේවාවන් සඳහා වූ
ශේෂයන් හා
ඉන්වොයිසි අංක
සහිතව වාර්තාවක් අප
විසින් වරාය
අධිකාරියෙහි ප්‍රධාන
මූල්‍ය නිලධාරියා වෙත
යොමු කර ඇති නමුත්
වරාය අධිකාරියෙහි
ගිණුම් තොරතුරු
සමාගම වෙත
නොලැබේ.

1.5.6 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම.

නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශේෂ තහවුරු කිරීම් ඉදිරිපත් නොවීම හේතුවෙන් ණයගැතියන් 4 දෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු රු.5,773,758 ක් සහ ණයහිමියන් 11 දෙනෙකුට ගෙවිය යුතු රු.45,847,659 ක් සම්බන්ධයෙන් පැවත්ම හා නිරවද්‍යතාවය විගණනයේදී තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.	ශේෂ තහවුරු කරන ලෙස දන්වා අදාළ පාර්ශවයන් වෙත සමාගම විසින් ලිපි යවා ඇත. 2022 වර්ෂය වෙනුවෙන් ඔවුන් සැපයූ සේවාවන්ට අදාළව එම ආයතනයන් විසින් අප සමාගම වෙත නිකුත්කර ඇති ඉන්වොයිසින්ගේ ශේෂයන් පදනම් කර ගනිමින් ගෙවිය යුතු ශේෂයන් ගිණුම්ගත කර ඇත. එම ශේෂයන්ට අදාළව ගෙවීම් කටයුතු සිදුකර ඇති බැවින් එම ගෙවීම් සනාථ කිරීමද පරීක්ෂාවට ඉදිරිපත් කළ හැක.	අදාළ ශේෂ සනාථ ලබා ගැනීම සඳහා සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සතු මැක්ලම් ලොක් ගේට්ටු පරිශ්‍රය 2018 පෙබරවාරි 01 දින සිට වසර 5 කාලයක් සඳහා සමාගම විසින් පුද්ගලික පාර්ශවයකට බදු දී තිබුණි. ආරම්භයේදී ආපසු ගෙවනු ලබන තැන්පතු මුදලක් වශයෙන් මාස හයක කල්බදු කුලිය වන රු.3,150,000 ක්	භානිකරණ අලාභයක් ගැලපීමට නම් SLFRS 27.5 වගන්තිය අනුව මෙම ලැබිය යුතු ආදායමෙහි අයකර ගත හැකි ප්‍රමාණයක් සහ අයකර ගත නොහැකි ප්‍රමාණයක් හඳුනාගත යුතුය. එම නිසා මෙම මුදල අයකර ගැනීම සම්බන්ධව සාර්ථක සාකච්ඡා පවතින	පෞද්ගලික පාර්ශවයෙන් අය විය යුතු මෙම ශේෂය ලැබිය යුතු ශේෂයක් ලෙස වසර 3ක් වැනි දීර්ඝකාලයක සිට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පවතී. මේ සඳහා නීතිමය උපදෙස් පවා සමාගම ඉල්ලා ඇති

තැන්පත් කළ යුතු නමුත් බදුකරු විසින් රු.1,811,250 ක් පමණක් තැන්පත් කර තිබුණු අතර රු.5,279,264 ක හිඟ කල්බදු කුලියක් තිබියදී 2020 වර්ෂයේදී ගිවිසුම අවසන් කර තිබුණි.

ඉහත තැන්පත් මුදල අඩු කළ පසු සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෞද්ගලික පාර්ශවයෙන් අය විය යුතු ශේෂය ලෙස රු.3,468,014 ක් දක්වා තිබුණු නමුත් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) සඳහා ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) 27.5 වගන්තියට අනුව භානිකරණ ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

බැවින් එම මුදල් අය කර ගැනීමට නොහැකි වන බවක් හෝ නොහැකි ප්‍රමාණයක් පැහැදිලිව හඳුනාගෙන නොමැත. 2022 වසර තුළ සාකච්ඡා පැවතියේ සමස්ථ හිඟ මුදලම අයකර ගැනීම සම්බන්ධව බැවින් 2022 වර්ෂයේ භානිකරණ අලාභ ගලපා නොමැත. නමුත්, 2022 වර්ෂයේ පැවති සාකච්ඡාවල සාර්ථක ප්‍රතිඵලයක් හෝ ප්‍රගතියක් 2023 ගිණුම් වර්ෂය තුළ නොපෙන්වයි නම් 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් තුළ භානිකරණ අලාභ ගැලපීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

බැවින් SLFRS 27.5 වගන්තියට අනුව භානිකරණ ගැලපීම් කළ යුතු බව.

(ආ) සමාගම විසින් ආහාර අලෙවිසැල් වෙළෙඳ කුටි තුනක් පිහිටුවීම සඳහා ගාලු මුවදොර පිටියේ අඩි 20 x 10 ප්‍රමාණයේ ඉඩම් කැබැල්ලක් රු.900,000 ක ආපසු ගෙවනු ලබන තැන්පතුවක් තබන ලද පෞද්ගලික සමාගමකට 2017 මාර්තු 27 දින කල්බදු දී තිබුණු නමුත් කුලිය ගෙවීම 2019 මැයි මාසයේ සිට පැහැර හැර තිබුණි. ඒ අනුව, 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.1,635,000 ක මුදලක් අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් ලෙස දක්වා තිබුණු නමුත් සමාගම කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) සඳහා ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත (SLFRS) 27.5 වගන්තියට අනුව භානිකරණ ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

මෙම මුදල් අය කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ පාර්ශවය හා සාකච්ඡා පැවැත්වෙන අතර, එහි 2022 වර්ෂයේදී එය සාර්ථක මට්ටමක පැවති බැවින් වාර්තා කරන දිනය වන විට භානිකරණ අලාභයක් වාර්තා කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. එමෙන්ම ගාලු මුවදොර පිටියේ නව කඩ කාමර ලබා දීමට ටෙන්ඩර් කිරීමේදී පෞද්ගලික ආයතනයක් කඩ කාමර 02 ක් ඉල්ලුම් කර ඇති අතර, එම කඩ කාමර ලබා දීමට නම් සමාගමට අය විය යුතු හිඟ මුදල අය කර ගෙන එම අවස්ථාව ලබා දීමට ප්‍රසම්පාදන කමිටුව හා තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව නිර්දේශ කර ඇත. ඒ අනුව 2022 වර්ෂයේ ගිණුම් තුළ භානිකරණ අලාභයක් වාර්තා නොකලද, ඉහත කොන්දේසි හා නිර්දේශය අනුව අදාළ හිඟ මුදලක් 2023 වර්ෂය තුළ අය නොවේ නම්, 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් තුළ භානිකරණ ගැලපීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

පෞද්ගලික පාර්ශවයෙන් අය විය යුතු මෙම ශේෂය වසර 3ක් වැනි දීර්ඝකාලයක සිට ලැබිය යුතු ශේෂයන් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පවතී. මේ සඳහා නීතිමය උපදෙස් පවා සමාගම ඉල්ලා ඇති බැවින් SLFRS 27.5 වගන්තියට අනුව භානිකරණ ගැලපීම් කළ යුතු බව.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම රු.	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 133 වගන්තිය	වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම ශේෂ පත්‍ර දිනයෙන් පසු මාස 06 කට නොවැඩි කාලයක් තුළ සහ පෙර වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමෙන් මාස 15 කට නොවැඩි කාලයක් තුළ පැවැත්විය යුතු වුවද, සමාගම 2019 වර්ෂයෙන් පසු වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම් පවත්වා නොතිබුණි.	2020 සහ 2021 වර්ෂයන් තුළ රට තුළ පැවතුන කොවිඩ් වසංගත තත්වය හා අස්ථාවරත්වය සමඟ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල රැස්වීම්ද සීමා කිරීම වූ අතර, 2023 වසරේදී වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම පැවැත්වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	සමාගම් පනතේ ප්‍රතිපාදන අනුව සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.
(ආ) 2020 ජනවාරි 27 දිනැති අංක පීඊඩී 01/2020 දරන චක්‍රලේඛයේ 1.1 ඡේදය	සභාපතිවරයාට ලබාගත හැකි උපරිම මාසික දීමනාව රු.100,000 ක් ලෙස දක්වා ඇති නමුත් ඊට අනුකූල නොවන ලෙස සමාගම විසින් සභාපතිවරයා වෙත මාසිකව රු.105,000 බැගින් අදාළ වර්ෂය තුළ රු.60,000 ක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.	PED 01/2020 හා අනුගත වීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලැබේ.	අදාළ චක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව දීමනා ලබා දීමට සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.
(ඇ) 2016 ඔක්තෝබර් 27 දිනැති දිනැති අංක පීඊඩී 1/2015 (i) දරන චක්‍රලේඛයේ 02 ඡේදය	සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සභාපතිවරයා වෙත ප්‍රවාහන දීමනා ලෙස රු.480,000 ක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.	සභාපතිවරයාගේ ප්‍රවාහන දීමනාව අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල තීරණයක් අනුව ගෙවීම් සිදු කර ඇත. PED 1/2015 (i) ට අනුව ප්‍රවාහන දීමනාව ගැලපීම සම්බන්ධව ඉදිරියේදී අනුගත වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	චක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව ප්‍රවාහන දීමනා ගෙවීමට සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.
(ඈ) 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති මුදල් අමාත්‍යාංශයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ මෙහෙයුම් අත්පොත	අදාළ වන පරිදි බදු/ලාභාංශ බෙදා හැරීමෙන් පසු රජය සතු ව්‍යවසායන් සේවකයන්ට ලාභය පදනම් කරගෙන ප්‍රසාද දීමනා ගෙවීම සිදු කළ යුතු වුවද, 2021 වර්ෂයේ ලාභය	සමාගම විසින් එහි ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩල වෙත ප්‍රසාද දීමනා ලබා දීම 1995 වර්ෂයේ සිට සිදු කරනු ලබන අතර, සමාගමේ දිර්ඝකාලීන ප්‍රතිපත්තිය	අදාළ චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.

පදනම් කරගෙන ලාභාංශ බෙදා හැරීමකින් තොරව ප්‍රසාද දීමනා ගෙවා තිබුණි.

වන්නේ බදු හා ලාභාංශ පෙර ලාභයෙන් ප්‍රසාද දීමනා ගෙවීමය.

එමෙන්ම ප්‍රසාද දීමනා ලබාදීම සම්බන්ධ PED 03/2021 වක්‍රලේඛයේ අංක 02 යටතේ දක්වා ඇත්තේ රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පූර්ණ රාජ්‍ය සමාගම් මෙහෙයුම් අත් පොතෙහි 5.1 පරිච්ඡේදය ප්‍රකාරව ක්‍රියා කළ යුතු බවයි. ආයතනය පූර්ණ රාජ්‍ය සමාගමක් නොවන බැවින් අදාළ වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොමැති අතර, පෙර වර්ෂයන්හි සිදු කර ඇති ආකාරයට නියමිත කාලය තුළ කාර්ය මණ්ඩලයට ප්‍රසාද දීමනා ගෙවීමට කටයුතු කර ඇත.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.7,125,632 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු.1,498,766 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.5,626,866 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ගාලු මුවදොර පිටියෙන් ලැබුණු ආදායම රු.6,280,757 කින් එනම් සියයට 78 කින්, කම්කරුවන් කුලියට සැපයීමේ සේවාවෙන් ලැබුණු ආදායම රු.15,909,435 කින් එනම් සියයට 88 කින්, වෙනත් ආදායම් වලින් ලැබුණු රු.1,346,646 කින් එනම් සියයට 176 කින් සහ ස්ථිර තැන්පතු / රෙපෝ (Repo) ආදායම රු.9,022,278 කින් එනම් සියයට 126 කින් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ජරවණකා විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂයේ හා සසඳන විට සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් අයිතම විශ්ලේෂණය පහත පරිදි වේ.

අයිතමය	2022	2021	වැඩිවීම/ (අඩුවීම)	ප්‍රතිශතය % (වැඩිවීම/ අඩුවීම)
ආදායම	රු.	රු.	රු.	
සේවා ගාස්තුවලින් ලැබුණු ආදායම	13,363,159	21,650,334	(8,287,175)	(38)
ගාලු මුවදොර පිටියෙන් ලැබුණු ආදායම	14,311,331	8,030,574	6,280,757	78
කම්කරුවන් කුලියට සැපයීමේ සේවාවෙන් ලැබුණු ආදායම	33,986,704	18,077,269	15,909,435	88
වෙනත් ආදායම්	2,113,965	767,319	1,346,646	176

ස්ථාවර තැන්පතු /රෙපෝ(Repo)	16,158,583	7,136,305	9,022,278	126
ආයතන හා පරිපාලන වියදම්				
ප්‍රසාද දීමනා	1,702,940	520,464	1,182,476	227
පාරිතෝෂිත වියදම්	1,702,516	1,186,020	516,496	44
නීති සහ වෘත්තීය ගාස්තු	2,851,679	2,040,667	811,012	40

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් සිදු කරනු ලැබේ.

(අ) රට තුළ පැවති අයහපත් වාතාවරණය හේතුවෙන් වරාය තුළ මෙහෙයුම් කටයුතු (Lashing and Unlashing, Loading and Unloading) වල පිරිහීම මෙයට හේතු වී තිබුණු බව දන්වා තිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව වාර්ෂික ප්‍රසාද දීමනා රු.1,182,476 කින් එනම් සියයට 227 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි. නමුත් බදු පසු ලාභය වෙනුවට බදු පෙර ලාභය පදනම්කර ගැනීම හේතුවෙන් රු.266,750 කින් ප්‍රසාද දීමනා අධිගණනය වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සැලසුම් සහායක (Planning Assistant) නිලධාරීන් හතර දෙනෙකුට ගෙවිය යුතු වැටුප් වශයෙන් වර්ෂයට වැඩි කාලයක් සඳහා රු.636,000 ක් ගිණුම්වල උපචිත ගෙවීම් යටතේ දක්වා තිබුණු නමුත් මෙම නිලධාරීන් සමාගමේ සේවය කළ / සේවයේ නියුතු බවට අදාළ තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.	එම නිලධාරීන්ගේ සේවය කළ බවට වූ තොරතුරු ගෙවීම් සඳහා මේ වන තෙක් ඉදිරිපත් නොවූ බැවින් එම ගෙවීම් සිදු කර නොමැත. කෙසේ වෙතත් මේ සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය දැනුවත් කර ඉදිරි වර්ෂය තුළ සුදුසු පරිදි ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	මානව සම්පත් නිවැරදිව කළමනාකරණය කිරීමට සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියට අයත් පැලියගොඩ පිහිටි ගොඩනැගිල්ලක් ගිවිසුමකට එළඹීමකින් තොරව සමාගම විසින් ලබාගෙන තිබුණද, ඒ සඳහා කුලී ගෙවීමක් කර නොතිබුණි. තවද, එම ගොඩනැගිල්ල නැවත පෞද්ගලික පාර්ශවයකට රු.25,000 ක මාසික කුලියකට බදු දී කුලී ආදායම් උපයන බව විගණනයේදී අනාවරණය විය.	අදාළ පාර්ශව සමඟ ගිවිසුම්ගත වීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලැබේ.	අදාළ පාර්ශවයන් සමඟ ගිවිසුම්ගත වීමට සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) වරාය කළමනාකරණ හා උපදේශක සේවා (පෞද්ගලික) සමාගම පෞද්ගලික ආයතනයක් සමඟ එළඹී සිටි කල්බදු ගිවිසුම 2022 මැයි 31 දින අවසන් වී තිබුණි. ගිවිසුම දීර්ඝ කිරීමකින් තොරව මාස 5 ක ආදායම වශයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.3,288,765 ක් ලැබී තිබූ නමුත් ගිවිසුම අළුත් කර බදු කුලී අයකර ගැනීමට සමාගම පියවර ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>එම පෞද්ගලික ආයතනයට පරිශ්‍රයෙන් ඉවත්ව යාම සඳහා 2022 ඔක්තෝබර් මාසය දක්වා කාලය ලබා දී තිබූ අතර එම කාලය තුළ ආදායම එකතු කර ඇත. කෙසේ වෙතත් ඔවුන් ඉවත් කිරීම සඳහා අධිකරණයෙහි නඩුවක් විභාග වූ අතර, මේ වන විට එය ආයතනයට වාසි දායක තීරණයක් ලැබී ඇති බැවින් නීති උපදෙස් මත ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නියමිතය. ඔවුන් ඉවත් කළ පසු අදාළ පරිශ්‍රය සුදුසු බදුකරුවෙකු වෙත බදු ගිවිසුමක් මගින් පවරා දීමට කළමනාකාරිත්වය අදහස් කර ඇත.</p>	<p>අදාළ ආයතනය සමඟ විධිමත් ලෙස ගිවිසුම් ගත වී ආදායම් ඉපයීමට සමාගම කටයුතු කළ යුතු බව.</p>
<p>(ආ) ශ්‍රී ලංකා වරාය කළමනාකරණ හා උපදේශක සේවා (පෞද්ගලික) සමාගම පවත්වාගෙන යන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලේ මාසික කුලිය ගෙවීමට අදාළව ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සමඟ විධිමත් ගිවිසුමකට එළඹ නොමැති බව විගණනයට තහවුරු වූ අතර 2021 ඔක්තෝබර් 25 දිනැති අංක SLPMCS 11/2021 දරන සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය අනුව, පරිශ්‍රය සඳහා හිඟ කුලිය රු. 9,402,527 ක් වශයෙන් ගණනය කර දක්වා තිබුණු නමුත් බදු කුලිය ගෙවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>සමාගමෙහි ස්ථාවරය වූයේ ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියෙහිම ආශ්‍රිත සමාගමක් වන මෙම සමාගම මගින් වරායට අත්‍යවශ්‍ය උපකාරක සේවා සැපයීම සිදු වන බවත් එමගින් සමාගමට ලැබෙන ආදායම සාපේක්ෂව ඉතා කුඩා බවත්ය. මේ සම්බන්ධයෙන් ගරු අමාත්‍යවරයාගේ සහ අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවති සාකච්ඡාවලදී වරාය අධිකාරිය විසින් එකඟව ඇත්තේ රු.50,000 ක මාසික බදු මුදලකට අදාළ පරිශ්‍රය සමාගම වෙත ලබාදීමටත් ඒ අනුව ගිවිසුම් ගත වීමටත්ය. මේ වන කෙටුම්පත් ගිවිසුම සමාගම වෙත ලැබී ඇත. එම එකඟතාව සිදු වූයේ මෙම වසරේදී වන නමුත් ගිවිසුමට එලඹෙන තුරු එය අසම්භාව්‍ය බැරකම් තුළ පෙන්වීමට සමාගම විසින් කටයුතු කර ඇත. හිඟබදු මුදලක් ගෙවීමට සමාගම එකඟව නොමැති නිසා සමාගම විසින් දක්වා ඇති මුදල සඳහා වෙන් කිරීමක් සිදු කිරීම හෝ ගෙවීමට කටයුතු කර නැත.</p>	<p>හිඟ මුදලක් නොගෙවන බවට දෙපාර්ශවයෙහි එකඟතාවය විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොමැත. විගණන දිනය වන විටත් විධිමත් ගිවිසුමකට එළඹ නොමැති අතර සමාගම කඩිනමින් ගිවිසුමට එළඹීමටත් බදු කුලී අයකර ගැනීමටත් කටයුතු කළ යුතු බව.</p>

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති මුදල් අමාත්‍යාංශයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ මෙහෙයුම් අත්පොත</p>		
<p>(අ) 3.1 (i) පරිච්ඡේදය අනුව, සමාගමේ අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>එකඟ වේ. ඉදිරියේ දී අනුගත වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>අදාළ වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව සමාගමේ සේවක සංඛ්‍යාව අනුමත කර ගැනීමට කළමනාකරණය කටයුතු කළ යුතු බව.</p>
<p>(ආ) 3.2 පරිච්ඡේදය අනුව, සමාගමේ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා විධිමත් බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියක් සකස් කර ඒ සඳහා රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතිය සහ කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>එකඟ වේ. ඉදිරියේ දී අනුගත වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>අදාළ වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව විධිමත් බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියක් සකස් කර රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කළමනාකරණය කටයුතු කළ යුතු බව.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික වාර්තාව

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16-2 වගන්තියට අනුව සහ 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ මෙහෙයුම් අත්පොතෙහි 6.6 පරිච්ඡේදයට අනුව මූල්‍ය වර්ෂය අවසන් වී දින හැටක් (60) ඇතුළත වර්ෂාවසාන මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමග කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත භාර දිය යුතු වුවද, විගණන දිනය වන 2023 මැයි 15 දින වන විටත් කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>එකඟ වේ. 2022 වර්ෂය වෙනුවෙන් වාර්ෂික වාර්තාවක් පිළියෙල කර නොමැති අතර, ඉදිරියේදී අනුගත වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>ජාතික විගණන පනතේ සඳහන් ප්‍රතිපාදන අනුව නියමිත කාලය තුළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමග කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත භාර දීමට කටයුතු කළ යුතු බව.</p>

4.2 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 2.3 පරිච්ඡේදය ප්‍රකාරව සහ සමාගමේ සංස්ථාපන පත්‍රය අනුව සමාගම පිහිටුවීමේ අරමුණු 25 ක් ඇතුළත් කර සකස් කරන ලද ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සහ වාර්ෂික අයවැය සමඟ අවසන් කරන ලද උපායමාර්ගික සැලැස්ම අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් හරහා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද, සමාගම 2022 වර්ෂයට අදාළව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කර ඉදිරිපත් කර නොතිබුණු අතර ඒ හේතුවෙන් සමාගමේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ කාර්ය සාධනය පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.</p>	<p>එකඟ වේ. . ආයතනයේ ඉදිරි වසර 05 සඳහා (2024 - 2028) උපාය මාර්ගික සැලැස්ම හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළියෙල කිරීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ මාර්ගෝපදේශය සංග්‍රහය ඇමුණුම 01 හි සඳහන් උපදෙස් පරිදි ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සහ වාර්ෂික අයවැය සමඟ අවසන් කරන ලද උපායමාර්ගික සැලැස්ම අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් හරහා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට කළමනාකරණය කටයුතු කළ යුතු බව.</p>

4.3 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ මාර්ගෝපදේශය සංග්‍රහයෙහි 4.2 පරිච්ඡේදය හා 4.4 පරිච්ඡේදය ප්‍රකාරව රජය සතු සියලුම ව්‍යවසායන් විගණන කමිටුව මගින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට පමණක් වාර්තා කරන අභ්‍යන්තර විගණනයක් තිබිය යුතු වුවද, එයට අනුව සමාගම අභ්‍යන්තර විගණනය සැලසුම් කර නොතිබුණි.</p>	<p>එකඟ වේ. ඉදිරියේදී අනුගත වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>අදාළ වකුලේඛය ප්‍රකාරව අභ්‍යන්තර විගණනය සැලසුම් කිරීමට කළමනාකරණය කටයුතු කළ යුතු බව.</p>